

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року)

Полтава
2023

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК

**матеріалів IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

Програмний комітет

Голова:

О. О. Нестуля, д-р іст. наук, професор, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ).

Співголови:

Д. П. Дімітров, д-р екон. наук, професор, ректор Університету національного та світового господарства;

Л. О. Шавга, д-р екон. наук, професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови, професор Університету «Dunarea de Jos»;

Х. Х. Назарзода, д-р техн. наук, доцент, ректор Таджикиського державного університету комерції;

С. О. Катажина, доктор філософії, професор Повісланського університету;

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

О. В. Манжура, д-р екон. наук, доцент проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Організаційний комітет

Голова:

О. В. Ярш, канд. екон. наук, доцент завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету (ПУЕТ):

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

С. П. Прасолова, канд. екон. наук, доцент, заступник завідувача кафедри фінансів та банківської справи;

Г. М. Сидоренко-Мельник, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

А. М. Соколова, канд. екон. наук, доцент доцент кафедри фінансів та банківської справи;

О. В. Тимошенко, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та банківської справи;

М. М. Іващенко, директор інформаційного центру;

Л. М. Діденко, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу;

Ю. В. Перегуда, директор міжнародного науково-освітнього центру;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу.

П78 Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 172 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-449-9

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах». Розраховано на наукових і науково-практичних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників і широкий читачий загал.

УДК 336-043.86

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

інноваційної системи. З огляду на це необхідно розбудовувати не лише коопераційні зв'язки у кожній з підсистем, але і між ними загалом.

Ще одним шляхом активізації кредитування інновацій може стати використання багатокомпонентної ієрархічної моделі банківського кредитування інновацій, яка має передбачати створення спеціалізованого банку інноваційного розвитку та впровадження нових нетрадиційних методів та інструментів кредитування.

Список використаних інформаційних джерел

1. Абрамова А. С., Марич М. Г., Попова Л. В. Кредитне забезпечення інноваційного розвитку економіки банківськими установами в Україні. *Проблеми і перспективи економіки і управління*. 2019. № 2 (18). С. 181–189.
2. Управління ризиками банків : монографія : у 2 т. Т.1. : Управління ризиками базових банківських операцій / А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін. ; за ред. А. О. Єпіфанова і Т. А. Васильєвої. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. 283 с.
3. Гудзь О. Є. Банківське кредитування інноваційного розвитку підприємств: можливості та ризики. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 1. С. 12–19.

М. О. Москаленко, магістр;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі,
м. Полтава, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БАНКІВСЬКОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯДУ ЗА СИСТЕМО ВАЖЛИВИМИ БАНКАМИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах розвитку банківської системи з метою забезпечення стабільності її функціонування важливого значення набувають питання раннього виявлення та попередження системних ризиків та недопущення фінансових криз найбільших банків. В Україні започатковано створення особливої системи регулювання та нагляду за системно важливими банками. До неї варто віднести: закріплення у Законі України «Про банки і банківську діяльність» визначення терміну «системно важливий

банк» [1]; створення в організаційній структурі Національного банку України Департаменту фінансової стабільності з делегуванням функцій щодо нагляду за системно важливими банками; формування порядку визначення системно важливого банку; застосування стрес-тестування найбільших банків України з метою виявлення необхідного обсягу докапіталізації; визначено та закріплено розмір додаткових вимог до капіталу (розмір буфера системної важливості відповідно до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні) [2].

Заходи Національного банку України щодо регулювання діяльності системно важливих банків є позитивним зрушенням, але їх недостатньо. Основними недоліками сучасного підходу до вдосконалення системи регулювання та нагляду за системно важливими банками в Україні є: недостатня взаємодія Національного банку з науковим співтовариством у частині обговорення та консультування щодо розробки нормативних документів для роботи із системно важливими банками, що призвело до неповного нормативного визначення їх сутності, використання не апробованої методики ідентифікації системно важливих банків, яка показала не зовсім вірні результати, що завадило розпізнати кризу в окремих найбільших банках, які вже залишили банківський ринок; недостатня транспарентність роботи Національного банку України із системно важливими банками; необґрунтованість встановлення рівня додаткових вимог до капіталу ідентифікованих системно важливих банків; використання новітніх інструментів аналізу діяльності системно важливих банків, практична адекватність яких науково не обґрунтована; не регламентованість взаємодії Національного банку України з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб щодо діяльності системно важливих банків.

Враховуючи вище викладене, варто виділити кілька ключових моментів у напрямі удосконалення регулювання та нагляду за системно важливими банками: створення системи забезпечення фінансової стабільності на основі позабюджетного фонду з метою формування справедливого розподілу навантаження між бюджетом, платниками податків та банками по локалізації наслідків банківських кризи; встановлення розміру збору на підтримку фінансової стабільності, виходячи з поставлених зав-

дань; збереження за Національним банком України та Фондом гарантування повноважень й інструментарію, що забезпечує ефективність і гнучкість антикризової політики; орієнтації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ширшу політику з підтримки стабільності банківського сектора і перетворення його в уповноваженого агента по вирішенню антикризових питань банків.

Список використаних інформаційних джерел

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 26.03.2023 р.).
2. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління НБУ від 28 серпня 2001 р. № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>. (дата звернення: 28.03.2023 р.).

С. О. Пиріг, канд. екон. наук, доцент;
В. В. Шевчук, магістр
*Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна*

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Безготівкові розрахунки є вагомою складовою безготівкової економіки, які впливають на економічний потенціал та якість життя суспільства. На думку Furst Н. «безготівкова економіка є невідворотним процесом для усіх суб'єктів міжнародних економічних відносин» [1]. Сьогодні цей процес не тільки підтримується, а й розвивається усією світовою спільнотою. Безготівкові розрахунки є процесом здійснення оплати за товар чи послугу, а також переказ коштів з одного банківського рахунку на інший без використання готівки, що дозволяє збільшити безпеку оплати, вести облік фінансів та проводити аналіз фінансової діяльності, що є важливим в управлінні фінансами у бізнесі. Поширення технічних засобів та доступ до Інтернет сприяють розвитку безготівковим розрахункам, які є показником високого рівня розвитку фінансової системи держави. Також драйвером у розвитку безготівкових розрахунків та прозорості економіки є впровадження українськими банками інноваційних продуктів,

СЕКЦІЯ 4. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: РЕАГУВАННЯ НА ЗОВНІШНІ ВИКЛИКИ, ПІДТРИМКА ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗИ

Азаренков С. Г.

Загрози фінансової безпеці банківському
сектору національної економіки 65

Герчіков М. О.

Новації Національного банку України щодо
оцінки стійкості банківської системи 67

Лукашук М. В.

Напрями розвитку банківського
кредитування інновацій 68

Москаленко М. О., Гудзь Т. П.

Актуальні питання банківського регулювання та
нагляду за системно важливими банками в Україні 71

Пиріг С. О., Шевчук В. В.

Безготівкові розрахунки: сучасні виклики 73

Прасолова С. П.

Роль валютного каналу трансмісійного механізму
у відновленні фінансової стабільності
банківської системи України 76

Чуприна Т. В., Гудзь Т. П.

Сутність фінансової безпеки банківської системи 80

СЕКЦІЯ 5. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ

Безкровний О. В., Шевченко В. М.

Страховий ринок України: сучасні
ризики та проблеми функціонування 83

Настека М. В.

Страхування інвестицій українських
підприємств в умовах війни 86

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ЗБІРНИК

матеріалів IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 20–21 квітня 2023 року)

Дизайн обкладинки *П. В. Кійченко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 10.
Зам. № 297/2082.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.